

Luxemburgista Reykjavikiin

Reykjavikin konferenssi 2018 ”Psychology for everyone – the value of psychology education for young people” etsii työpajojen vetäjiä.

Efpta (European Federation of Psychology Teachers' Associations) jatkaa monipuolista toimintaansa jo toista vuosikymmentä. Keväällä 2017 Efptan hallituksen kokous oli Luxemburgissa. Tällöin päättyi myös suomalainen puheenjohtajakausi, kun lappeenrantalainen psykologian opettaja Hannele Puolakka ojensi puheenjohtajan nuijan islantilaiselle Harpa Hafsteinsdóttirille. Kotikaupungissaan juuri Vuoden opettajaksi valittu Puolakka vei Efptan toimintaa määrätietoisesti eteenpäin ja edusti suomalaisia psykologian opettajia erinomaisesti.

St Georgen koulussa

Luxemburgin kokous pidettiin St Georgen kansainvälisessä oppilaitoksessa. Tutustuminen kokouspaikkaan oli kiintoisaa. Vuoden 2015 tilastojen mukaan St Georgen koulussa oli oppilaita 57:stä eri maasta. Suomalaisia oli 720 oppilaasta 8, Britannia johti tilastoa: 152 oppilasta. Koulun perustaminen tähtäsi alun alkaen vastaamaan brittien peruskoulun tarpeita Luxemburgissa. Niinpä alkuvuosina – koulu on juuri täyttänyt 25 vuotta – koulu sai Britanniaa merkkivieraita, kuten prinsessa Dianan, prinssi Edwardin ja prinsessa Annen.

St Georgen koulussa toteutetaan monimuotoisia projekteja. Seinillä olevat kuvat kertoivat muun muassa Shakespeare-juhla-viikosta, johon yläaste oli osallistunut. Eri-laiset taidenäyttelyt, kilpailut, matkat ja vie-

railijat kuuluvat koulun toimintaan. Muun muassa englantilainen neurotieteilijä, tohtori Guy Sutton oli viime lukuvuonna kaksi päivää vierailevana luennoitsijana biologian ja psykologian tunneilla.

Värikästä keskustelua

Luxemburgin kokouksen keskeinen sisältö oli kevään 2018 Reykjavikin konferenssin valmistelu. Lisäksi käytettiin painavia puheenvuoroja monista psykologian opettajia kiinnostavista aiheista.

Oman värinsä tapaamiseen toi taas keran englantilainen monitoimiherra, Grand Old Man Joe Cocker. Hän kertoi kriittisiä näkemyksiä Brexitistä UK:n näkökulmasta: muun muassa EU-eron akateemisista vaikutuksista rahoitusjärjestelmien vähentyessä, samoin odotettavissa olevista sosiaalisista, poliittisista ja taloudellisista seurauksista. Hän motivoi pohtimaan äänestyskäyttäytymiseen liittyviä sosiaalipsykologisia mekanismeja. Pilke kriittisessä silmäkulmassaan Joe Cocker totesi, että jopa sää saattoi olla omalta osaltaan erottamassa Yhdistyneitä kansakuntia EU:sta.

Kokouksessa keskusteltiin myös psykologian opetuksen luonteesta eri maissa. Joisakin maissa, esimerkiksi Islannissa, opettajat keskittyvät selkeästi vain opettamiseen. Kasvatuksen ammattilaiset ja lasta tukevat henkilöt ovat erikseen. Niinpä opettajien työn kuva siellä on paljon kapeampi ja ammatti-identiteetti toisenlainen kuin Suo-

messä. Meillä psykologian opettaja ja psykologi saattavat olla jopa sama henkilö, ja tilanne voi olla kahden eri roolin johdosta jopa ristiriitainen.

Ongelmat, joita nostettiin esille opetuksen kehityksissä, ovat hyvin erilaisia – opetuksen metodologiasta yhteiskunnan yleisiin ongelmiin. Esimerkiksi professori Raisa Chumicheva Rostov on Donin yliopistosta kertoi, että Venäjällä psykologian opetuksen haasteena on vanhempien kasvatuksen/koulutuksen puutteellisuus. Toiminta, johon hän viittasi, liitetään meillä lähinnä perheneuvontaan ja kasvatopsykologian kenttään.

Sen, että psykologian opetus hahmottuu eri puolilla Eurooppaa niinkin voimakkaasti eri tavalla, voi nähdä liittyvän esimerkiksi psykologiatieteen sovellusalojen kehityskulkuun, joka on eri vaiheissa eri maissa.

Uusia tuulia

Erityisen lisän omaan Luxemburgin matkaani toi tutustuminen Cell-keskukseen lähellä Belgian rajaa. Cellissä – Centre for Ecological Learning Luxembourg – tutkitaan ekologisen ajattelutavan ympäristövaikutuksia, koulutetaan ihmisiä tiedostamaan kestävän kehityksen merkitystä ja toteutetaan käytännössä ympäristöystävällisiä hankkeita.

Keskuksen luoja ja keskushenkilö on antropologian tohtori Katy Fox, joka tah-
toi viittisen vuotta sitten tulla ulos tiete-

mailmasta ja tehdä jotakin konkreettista. Fox on kerännyt ympärilleen yhä laajenevan ryhmän innostuneita ihmisiä, ja keskuksen toiminta on hyvin monimuotoista. Mielenkiintoisilta vaikuttivat muun muassa Transition tools -työpajat, joiden tavoitteena on edistää kestävää sosiaalista kehitystä toimivien yhteisöjen kautta. Kulu-
van vuoden kurseista mainittakoon Mindfulness for Social Change. Cell-toiminta kokonaisuudessaan on hieno esimerkki siitä, miten nuoret tuovat uusia tuulia ja muuttavat maailmaa.

Psykologiaa kaikille

Kevään 2018 Reykjavikin psykologian opettajien konferenssin teemana on Psychology for everyone – the value of psychology education for young people. Konferenssissa on muun muassa työryhmä, jossa on pohjana islantilaisen opettajan Lilja Ösk Úlfarsdóttirin kehittämä, uusi kurssi Psychology of everyday life.

Aihepiiri Psychology for all – Arkipäivän psykologia näyttää olevan ajankohtainen. Olihan myös Pipsy ry:n tämäspsykyisen ta-
pahtuman teemana – osana Suomen Psykologiliiton 60-vuotisjuhlavuotta – Arjen psykologiaa kaikille.

Se, että psykologia on tieteenä hyvin laaja-alainen ja sitä sovelletaan monenlaiseen arjen toimintaan, on ehkä vaikuttanut sellaisen harhan syntymiseen, että psykologien tiedon hallinta ja käytäntöön sovelta-

minen olisivat helppoja. Psykologian opetuksessa se on johtanut vääristymään: psykologiaa voi opettaa ”kuka vain”. Varmasti taustalla ovat myös resurssien kiristyminen, uusien työtapojen vaatimukset ja päättäjien ajattelun ahtaus.

Kuitenkaan esimerkiksi Pipsyn luentosarja arjen psykologiasta ei onnistuisi ilman psykologiatieteen eri osa-alueisiin syvällisesti perehtynyttä asiantuntijajoukkoa. Opetus yhdelläkään kouluasteella ei toimi, jos opettajina eivät ole alan koulutetut asiantuntijat.

Olennaista psykologian opetuksessa on kysyä, miten opetus vaikuttaa nuoreen. Mitä muita seurauksia sillä on kuin opiskelijan tiedon lisääntyminen? Psykologian opetuksen vaikutukset riippuvat ratkaisevasti siitä, minkälainen käsitys opettajalla on psykologisen tiedon vaikutusmekanismeista ja niihin liittyvistä haasteista. Nimenomaan psykologeilla olisi näistä syistä paljon annettavaa opetukseen, ja työkenttänäkin se on mielenkiintoinen.

Reykjavikin konferenssi etsii vielä uusia työpajoja ja niiden vetämisestä kiinnostuneita. Jos olet/olette kiinnostuneita, niin ole/olkaa yhteydessä allekirjoittaneeseen. Mielenkiintoista olisi saada suomalaisten psykologi-opettajien ryhmä vetämään työpajaa Reykjavikissa. Apurahojenkin hakemiseen on vielä aikaa. Efptan hallituksella on kokous marraskuussa Prahassa, jolloin konferenssin yksityiskohtia vielä hiotaan.

MARJATTA LEHTOVIRTA

Efpta, hallituksen asiantuntijajäsen
Pipsy ry, jäsen
marjatta.lehtovirta@gmail.com
www.efpta.org

Islantiin, Islannista
– Erityisopetuksen vientiä ja tuontia
www.erjasandberg.eu/adhd/terveiset-islannista/

Kuva: Europlat 2017. Symposium Salzburgissa. Vasemmalla Efptan hallituksen jäsenet Jock McGinty, Morag Williamson ja oikealla Lenka Sokolová sekä symposiumin vetäjä, professori Stephan Dutke.

